Marc teòric per a l'avaluació de diagnòstic a 4t d'educació primària

Competència en comunicació lingüística en llengua anglesa

Maig 2025
Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu

Contingut

Contingut 1
Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (IAQSE) 2
Avaluació diagnòstica 2
Procés d'avaluació 2
Proves d'avaluació 3
Competències específiques 4
Sabers Bàsics 9
L'avaluació de la llengua estrangera 16
Criteris d'avaluació de la llengua estrangera 18
Contextos d'ús de la llengua 18
L'avaluació de les actituds 18
Processos cognitius involucrats en les activitats de comprensió 19
Tipus d'ítems 22
Propietats textuals en les activitats d'expressió i interacció 27
Destreses 27
Avaluació de les propietats textuals en les escales de l'expressió 28
Rúbrica per avaluar l'expressió escrita 28
Consideracions sobre la rúbrica d'expressió escrita 30
Matrius d'especificació 30
Exemples d'estímuls i d'ítems 32
Estructura de les proves 33
Índex d'il·lustracions 34
Índex de taules 34
Bibliografia 35

Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (IAQSE)

L'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu de les Illes Balears (IAQSE) és l'òrgan de coordinació, de consulta i tècnic de la Conselleria d'Educació i Universitats, que actua sota la dependència directa de la Direcció General de Personal Docent, amb l'objectiu de dur a terme tasques d'anàlisi i avaluació externa del sistema educatiu de les Illes Balears.

Aquest Institut és també l'òrgan encarregat de proporcionar informació rellevant sobre el grau de qualitat del sistema educatiu de les Illes Balears a l'Administració educativa, als òrgans de participació institucional, als diferents sectors de la comunitat educativa i a la societat en general.

Avaluació diagnòstica

D'acord amb la Llei orgànica 3/220 de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006 de 3 de maig d'Educació (LOMLOE) tots els centres educatius han de dur a terme proves diagnòstiques, de forma anual en un curs estratègic intermedi en cadascuna de les etapes d'escolarització obligatòria (4t d'EP i 2n d'ESO). Aquestes avaluacions són competència de l'IAQSE i es realitzaran amb caràcter censal tenint en consideració el marc comú d'avaluació descrit en aquest document. Aquestes avaluacions seran útils per realitzar un diagnòstic del sistema educatiu a partir del grau d'adquisició de les competències de l'alumnat, i permetran informar, formar i orientar els centres educatius, el professorat, l'alumnat i les seves famílies, així com al conjunt de la comunitat educativa. La LOMLOE recull que a partir d'aquestes avaluacions es comprovi almenys el grau de domini de la competència en comunicació lingüística i de la competència matemàtica.

Procés d'avaluació

Per aconseguir la finalitat diagnòstica esmentada a l'apartat anterior, les avaluacions de diagnòstic es dirigeixen al mesurament del grau de consecució de les **competències específiques**, ja que aquestes es troben lligades de forma més immediata i propera a l'experiència diària a l'aula en un currículum articulat en àrees i matèries. D'aquesta manera, les proves de les competències seleccionades es dissenyen a partir d'un marc comú d'avaluació al qual s'incorporaran, com a element curricular de referència avaluativa competencial, les competències específiques de l'àrea o matèria avaluada, en el seu nivell corresponent.

La millora i l'equitat de l'educació exigeix la selecció de variables de context que permetin la interpretació adequada dels resultats, per aquest motiu és necessari considerar els contextos socioculturals de l'alumnat i dels centres per poder explicar-los. Aquesta consideració es duu a terme amb instruments d'anàlisi del context educatiu mitjançant qüestionaris.

A la taula següent, resumim els elements curriculars que serveixen de referent per a aquesta avaluació:

Procés d'avaluació	Referent
•**Avaluació de diagnòstic**	•Competències específiques •Criteris d'avaluació vinculats a les competències específiques •Context educatiu

Taula 1. Elements curriculars

Proves d'avaluació

Els instruments d'avaluació externa són proves estandarditzades, elaborades amb la finalitat de mesurar el grau de desenvolupament competencial de l'alumnat, juntament amb qüestionaris de context que permeten analitzar i interpretar de forma adequada els resultats de l'avaluació. Aquestes proves es dissenyen amb l'objectiu de verificar les hipòtesis de fiabilitat i validesa per mesurar la competència corresponent. Les proves externes són més precises en el mesurament dels nivells de rendiment intermedis; no obstant això, s'obté major error de mesurament i menor precisió en la definició dels nivells extrems de l'escala. Per això, habitualment l'instrument principal de mesurament de l'adquisició d'una competència en l'alumnat de primària i secundària són les proves de nivell competencial en què els alumnes han de respondre diverses qüestions a partir de situacions realistes. A l'hora de dissenyar-les s'ha de tenir en compte no només els continguts competencials avaluats, sinó també un format adequat a l'aplicació i codificació, així com el context en el qual s'empren.

Les **competències específiques**, recollides amb aquest nom en l'actual llei educativa, es componen de continguts, destreses i actituds, i les tres, encara que en diferent proporció (atès que els continguts i les destreses es poden objectivar millor en aquestes proves que les actituds) han de ser tingudes en compte en l'avaluació de les competències.

A més, les situacions que les proves han de plantejar han de ser percebudes per a l'alumnat de forma propera i atractiva, de manera que, d'una banda, el plantejament sigui estimulant i, per un altre, que s'accentuï el caràcter competencial de l'avaluació, sempre vinculada a la resolució de situacions reals o simulades.

Els centres establiran les mesures més adequades perquè les condicions de realització de les proves s'adaptin a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu; així com dur a terme les adaptacions per aquells alumnes que necessitin mesures de suport intensives.

Competències específiques

L'avaluació diagnòstica se centra en les competències específiques de l'assignatura de Llengua estrangera relacionades amb els criteris d'avaluació del 4t curs d'EP, mostrats a la taula següent:

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES		4t Educació Primària: Criteris d'Avaluació			
1	Comprendre el sentit general i la informació específica i predictible de textos breus i senzills, expressats de manera clara i en la llengua estàndard, fent ús de diverses estratègies i recorrent, quan sigui necessari, a l'ús de diferents tipus de suport, per desenvolupar el repertori lingüístic i per respondre a necessitats comunicatives quotidianes.	**1.1.**	Reconèixer i interpretar el sentit global, així com paraules i frases prèviament indicades en textos orals, escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, així com de textos de ficció adequats al nivell de desenvolupament dels alumnes, expressats de manera comprensible, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.	1.1.1	Reconèixer el sentit global de textos orals i escrits breus i senzills.
				1.1.2.	Interpretar el sentit global de textos orals i escrits breus i senzills.
				1.1.3.	Identificar paraules i frases indicades prèviament.
				1.1.4.	Treballar amb textos orals, escrits i multimodals, centrats en temes freqüents, quotidians i de rellevància personal.
				1.1.5.	Incloure textos de ficció adequats al nivell de desenvolupament dels alumnes.
				1.1.6.	Utilitzar un llenguatge clar, comprensible i en llengua estàndard.
				1.1.7.	Presentar els textos en diferents formats i suports.
		1.2.	Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies adequades en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per als alumnes per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos breus i senzills sobre temes familiars.	1.2.1.	Seleccionar, de forma guiada, estratègies* adequades en situacions comunicatives properes per als alumnes per captar el sentit global, en textos breus i senzills sobre temes familiars.
				1.2.2.	Aplicar de forma guiada, estratègies* adequades en situacions comunicatives properes per als alumnes per captar el sentit global, en textos breus i senzills sobre temes familiars.
				1.2.3.	Processar informacions explícites en textos sobre temes familiars.

2	Produir texts senzills de manera comprensible i estructurada, mitjançant l'ús d'estratègies com la planificació o la compensació, per expressar missatges breus relacionats amb necessitats immediates i respondre a propòsits comunicatius quotidians.	**2.1.**	Expressar oralment frases curtes amb informació bàsica sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumne, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, parant esment al ritme, l'accentuació i l'entonació.	2.1.1.	Expressar oralment frases curtes amb informació bàsica sobre temes quotidians que siguin rellevants per a l'alumne.
				2.1.2.	Comunicar oralment frases curtes i senzilles utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals.
				2.1.3.	Expressar oralment frases curtes i senzilles parant esment al ritme, l'accentuació i l'entonació.
		2.2.	Redactar textos molt breus i senzills, amb adequació a la situació comunicativa proposada, a partir de models i a través d'eines analògiques i digitals, usant estructures i lèxic elemental sobre assumptes quotidians i de rellevància personal per a l'alumne.	2.2.1.	Escriure texts breus i senzills sobre assumptes quotidians.
				2.2.2.	Redactar texts usant estructures i lèxic bàsic adequats a la situació comunicativa a partir de models.
				2.2.3.	Utilitzar eines digitals per a la redacció de texts elementals de rellevància personal.
		2.3.	Seleccionar i aplicar de forma guiada, estratègies bàsiques per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives usant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.	2.3.1.	Seleccionar, de forma guiada estratègies bàsiques* per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives.
				2.3.2.	Aplicar, de forma guiada estratègies bàsiques* per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives.
				2.3.3.	Utilitzar, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.
					*Exemples d'estratègies bàsiques de producció: - Repetir frases senzilles o paraules que escolten per familiaritzar-se amb la seva estructura. - Realitzar petites dramatitzacions o jocs de rols per crear diàlegs senzills i expressar-se en situacions imaginàries. - Utilitzar una sèrie d'imatges que enllacen una història perquè els nens expliquin amb paraules el que passa a cadascuna. - Assajar representacions aprofitant les festivitats de la cultura anglosaxona. - Representar situacions reals com anar a comprar a un supermercat,

					telefonar un amic,...
3	Interactuar amb altres persones usant expressions quotidianes, recorrent a estratègies de cooperació i emprant recursos analògics i digitals, per respondre a necessitats immediates del seu interès en intercanvis comunicatius respectuosos amb les normes de cortesia.	**3.1.**	Participar en situacions interactives breus i senzilles sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, preparades prèviament, a través de diversos suports, amb l'ajut de recursos com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital.	3.1.1.	Participar, de forma guiada, en situacions interactives breus i senzilles sobre temes propers, preparades prèviament.
				3.1.2.	Utilitzar diversos suports, amb l'ajuda de recursos (per exemple: la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal).
				3.1.3.	Participar mostrant empatia en situacions interactives breus i senzilles.
				3.1.4.	Mostrar respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital (normes i bones pràctiques per comunicar-se i comportar-se en entorns digitals).
		3.2.	Seleccionar i utilitzar, de forma guiada i en situacions quotidianes, estratègies elementals per saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges breus; i formular i contestar preguntes senzilles.	3.2.1.	Seleccionar i utilitzar, de forma guiada, estratègies elementals* per saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges breus; i formular i contestar preguntes senzilles.
4	Intercedir en situacions predictibles, usant estratègies i coneixements per processar i transmetre informació bàsica i senzilla, amb la finalitat de facilitar la comunicació.	**4.1.**	Interpretar i explicar texts, conceptes i comunicacions breus i senzills, de forma guiada, en situacions en les quals atendre la diversitat, mostrant empatia i interès pels interlocutors i pels problemes d'enteniment en el seu entorn més pròxim, amb l'ajut de diversos recursos i suports.	4.1.1.	Interpretar conceptes, comunicacions i texts breus i senzills, amb l'ajut de diversos recursos i suports, per facilitar la comunicació atenent la diversitat.
				4.1.2.	Explicar informació bàsica de conceptes, comunicacions i texts breus i senzills, amb l'ajut de diversos recursos i suports, per facilitar la comunicació atenent la diversitat.
				4.1.3.	Mostrar empatia i interès pels interlocutors i pels problemes d'enteniment en el seu entorn més pròxim.

		4.2.	Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals que ajudin a crear ponts i facilitin la comprensió i producció d'informació i la comunicació, usant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.	4.2.1.	Utilitzar recursos, suports físics o digitals que facilitin la comprensió.
				4.2.2.	Fer ús de recursos, suports físics o digitals que facilitin la producció.
				4.2.3.	Emprar recursos, suports físics o digitals que facilitin la comunicació.
5	Reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals entre diferents llengües, reflexionant sobre el seu funcionament i identificant les estratègies i coneixements propis, per millorar la resposta a necessitats comunicatives concretes en situacions conegudes.	**5.1.**	Comparar i contrastar similituds i diferències evidents entre diferents llengües reflexionant, de forma guiada, sobre aspectes bàsics del seu funcionament.	5.1.1.	Comparar similituds evidents, de forma reflexiva i guiada, sobre aspectes bàsics del funcionament* de diferents llengües.
				5.1.2.	Contrastar diferències evidents, de forma reflexiva i guiada, sobre aspectes bàsics del funcionament* de diferents llengües.
					*Exemples: l'estructura gramatical de la formació d'una frase, oració, formació de paraules, l'ordre de les paraules, dels complements, o així com el subjecte, verb i complements, puntualitzant allà on es poden trobar les diferències més notables, entre d'altres.
		5.2.	Identificar i aplicar, de forma guiada, coneixements i estratègies de millora de la seva capacitat de comunicar i aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports tant analògics com digitals.	5.2.1.	Reconèixer, de forma guiada, la seva capacitat per comunicar-se i aprendre en llengua estrangera, amb suports personals, analògics i/o digitals.
				5.2.2.	Aplicar, de forma guiada, els coneixements i estratègies per millorar la capacitat comunicativa en llengua estrangera amb suports personals, analògics i/o digitals. Exemples: avaluació, coavaluació, autoavaluació entre d'altres.
		5.3.	Registrar i aplicar, de manera guiada, els progressos i dificultats elementals en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar i	5.3.1.	Registrar, de manera guiada, els progressos i dificultats en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar.
				5.3.2.	Aplicar, de manera guiada, els progressos i dificultats en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar.

			participant en activitats d'autoavaluació i coavaluació, com les que es proposen en el Portfolio Europeu de les Llengües (PEL).	5.3.3.	Participar en activitats d'autoavaluació i coavaluació, com les que es proposen en el Portfolio Europeu de les Llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge.
6	Apreciar i respectar la diversitat lingüística, cultural i artística a partir de la llengua estrangera identificant i valorant les diferències i semblances entre llengües i cultures, per aprendre a gestionar situacions interculturals.	**6.1.**	Actuar amb respecte en situacions interculturals, identificant i comparant semblances i diferències elementals entre llengües i cultures, i mostrant rebuig enfront de discriminacions, prejudicis i estereotips de qualsevol tipus en contextos comunicatius quotidians i habituals.	6.1.1.	Comportar-se amb respecte quan parlem amb persones de diferents cultures, notant en què ens assemblem i en què som diferents.
				6.1.2.	Rebutjar qualsevol tipus de discriminacions que jutgin els altres de manera injusta.
		6.2.	Reconèixer i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal, mostrant interès per comprendre elements culturals i lingüístics elementals i habituals que fomentin la convivència pacífica i el respecte pels altres.	6.2.1.	Adonar-se de la riquesa que existeix en la diversitat cultural i lingüística d'altres països, identificant-la com una oportunitat per créixer com a persona.
				6.2.2.	Apreciar la riquesa que hi ha en la diversitat cultural i lingüística d'altres països, identificant-la com una oportunitat per créixer com a persona.
				6.2.3.	Mostrar interès per aprendre més sobre altres cultures per promoure la convivència i el respecte.
		6.3.	Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies bàsiques per entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística.	6.3.1.	Seleccionar i aplicar, amb ajuda, estratègies senzilles per comprendre i valorar la diversitat de llengües, cultures i formes d'art.

Taula 2. Competències específiques de l'assignatura de Llengua estrangera relacionades amb els criteris d'avaluació de 4t d'EP.

Sabers Bàsics

Els sabers bàsics representen els continguts essencials (coneixements, destreses i actituds) i s'estructuren en tres blocs: el bloc de comunicació, que inclou els sabers per al desenvolupament de les activitats de comprensió, producció, interacció i mediació, incloent la cerca guiada d'informació; el bloc de plurilingüisme, que integra els sabers per reflexionar sobre el funcionament de les llengües, per millorar tant la llengua estrangera com les llengües de l'alumne; i el bloc d'interculturalitat, que inclou els sabers sobre les cultures a través de la llengua estrangera, promovent l'estima i l'interès per conèixer altres llengües, varietats i cultures:

Codi	A. Comunicació	
A1	Autoconfiança. L'error com a instrument de millora i proposta de reparació.	A.1.1.Seguretat a l'hora d'emprar la llengua estrangera, utilitzant l'error com a eina de millora. Exemples: corregir un text amb errades, correcció d'un text propi, d'un company, o del docent.
A2	Estratègies bàsiques per a la comprensió i la producció de texts orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats.	A.2.1.Estratègies bàsiques per a la comprensió de textos escrits i multimodals. Combinació de text oral i/o escrit, amb sons, imatges i vídeos. A.2.2.Estratègies bàsiques per a la producció de texts orals i multimodals. Combinació de text oral i/o escrit, amb sons, imatges i vídeos. Exemples: repetició de frases senzilles o paraules que escolten per familiaritzar-se amb la seva estructura, el joc de rols o petites dramatitzacions.
A3	Coneixements, destreses i actituds que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.	A.3.1.Escolta i respecte en la conversa. La importància de saber escoltar els altres sense interrompre i d'utilitzar paraules amables i clares. A.3.2.Comprensió de la comunicació: les paraules, els gestos, el to de veu i les mirades en la comunicació de missatges. A.3.3.Coneixement del llenguatge bàsic. Familiaritat amb paraules i expressions que poden ajudar a aclarir missatges o ajudar altres companys a entendre. A.3.4.Habilitats, com l'escolta activa, la resolució de problemes, la repetició per a la comprensió i l'empatia i el respecte. A.3.5.Actituds com ara la neutralitat, imparcialitat, la paciència, el respecte per la diversitat d'opinions i l'obertura al diàleg.

A4	Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context: saludar, acomiadar-se, presentar i presentar-se; descriure persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs en l'espai; demanar i intercanviar informació sobre qüestions quotidianes; descriure rutines; donar indicacions i instruccions; expressar la pertinença i la quantitat.	A.4.1.Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context. A.4.2.Salutació, acomiadament i presentació. A.4.3.Característiques de persones, animals, objectes i llocs. A.4.4.Preposicions de lloc (entre, damunt, darrere, etc.). A.4.5.Respostes i preguntes concretes sobre qüestions quotidianes (Do you like...? Can you...? Who is your favourite....? What is this? Who is this person?, etc.). A.4.6.Descripció de rutines diàries. A.4.7.Expressió del temps atmosfèric. A.4.8.L'hora (en punt, i mitja, i quart, menys quart). A.4.9.Present Simple. Present Continu. A.4.10.Imperatius (escolta, seu, etc.). A.4.11. Seqüències d'instruccions (gira a la dreta, segueix recte, etc.). A.4.12.Expressió de la pertinença (possessius) i la quantitat (quantitatius).
A5	Models contextuals i gèneres discursius bàsics en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context, organització i estructuració segons l'estructura interna.	A.5.1.Els models contextuals i els gèneres discursius bàsics ajuden els alumnes a entendre, produir i coproduir texts senzills, tant literaris com no literaris. A.5.2.Texts literaris: poemes breus, contes curts o faules. A.5.3.Texts no literaris: diàlegs bàsics (coproducció oral), cartes i correus senzills, descripcions (persones, llocs, coses). A.5.4.Reconeixement del context tenint en compte la finalitat, l'interlocutor i l'estructura interna. A.5.5.Treball de texts multimodal; pòsters senzills, vídeos històries breus amb diàlegs...

A6	Unitats lingüístiques bàsiques i significats associats a aquestes unitats com ara expressió de l'entitat i les seves propietats, quantitat i número, l'espai i les relacions espacials, el temps, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació, relacions lògiques elementals.	A.6.1.- Concordança de paraules i el seu significat en oracions simples afirmatives, negatives, interrogatives i exclamatives. A.6.2.- Entitats i propietats. Exemple: This apple is red (apple és l'entitat). A.6.3.- Quantitat i número. Exemple: I have got two apples. (two és el número que indica la quantitat de pomes).
A7	Lèxic bàsic i d'interès per als alumnes relatiu a identificació personal, relacions interpersonals pròximes, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure, vida quotidiana.	A.7.1.Relacions interpersonals bàsiques. Salutacions i comiats senzills. Presentacions personals. Família. Amistats. Adjectius bàsics per descriure persones. Expressions habituals. A.7.2.Habitatge. Vocabulari per descriure la seva casa i les accions que hi fan. Exemples: parts de la casa, mobles i objectes habituals. Accions habituals. A.7.3.Llocs familiars en el dia a dia dels alumnes. Llocs del barri o ciutat. Accions bàsiques en llocs. A.7.4.Oci i temps lliure. Hobbies. Esport. Llocs per visitar. A.7.5.Elements quotidians de l'entorn immediat. Exemples: animals i natura. Objectes del dia a dia. A.7.6.Vida quotidiana. Activitats diàries.
A8	Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics i funcions comunicatives generals associades a aquests patrons.	A.8.1.Patrons sonors. Sons propis de l'anglès, com els fonemes /θ/ en think o /ð/ en this. Diferenciació de significats. Exemple: Ship (/ʃ/) vs. chip (/tʃ/). A.8.2.Patrons accentuals per a comprendre i per a evitar confusions. Exemple: PREsent (nom) vs. preSENT (verb). A.8.3.Patrons rítmics i funció. A.8.4.Patrons d'entonació atenent a la seva funció (preguntes, afirmacions o exclamacions). A.8.5.Entonació emocional i de cortesia. Exemple: Really?! (sorpresa) o Could you help me, please? (amb un to suau per mostrar respecte).

A9	Convencions ortogràfiques bàsiques i significats associats als formats i elements gràfics.	A.9.1. Majúscules. Inici de frases, noms propis, pronom I i nacionalitats. Exemple: My name is John and I live in London. A.9.2. Puntuació bàsica. Punt final, coma, signes d'interrogació, signes d'exclamació i apòstrof ('). Contraccions. Exemple: I'm. A.9.3. Lletres i ortografia. Exemple: Their (d'ells) vs. There (allà). A.9.4. Elements gràfics bàsics. Ús de majúscules. A.9.5. Guions per desenvolupar una conversa o diàleg.
A10	Convencions i estratègies conversacionals bàsiques, en format síncron o asíncron, per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, demanar i donar aclariments i explicacions, comparar, contrastar, col·laborar, etc.	A.10.1. Expressions per iniciar una conversa. Salutacions: (hola, bon dia...). Introducció al tema. A.10.2. La conversa. Preguntes de seguiment per mostrar interès i mantenir la conversa activa. Reacció amb frases curtes mostrant escolta activa. A.10.3. El diàleg. Estratègies per prendre i cedir la paraula. Expressions per intervenir amb respecte. A.10.4. Expressions per concloure una conversa. Frases de tancament per acabar la conversa educadament. A.10.5. Estructures senzilles per fer preguntes i donar respostes, mostrar acord o desacord, demanar i donar aclariments i explicacions, comparar i contrastar, col·laboració, suggeriment d'idees... Exemples: Let's..., I agree! o not really.
A11	Recursos per a l'aprenentatge i estratègies elementals per a la recerca guiada d'informació en mitjans analògics i digitals.	A.11.1. Recursos analògics per a l'aprenentatge: llibres i diccionaris per obtenir informació fiable de manera tradicional. A.11.2. Recursos digitals per a l'aprenentatge: Internet, cercadors i pàgines educatives. A.11.3. Estratègies per a la recerca d'informació. Paraules clau i fonts fiables. A.11.4. Presa de notes i organització. Anotar la informació i fer esquemes o llistes.
A12	Propietat intel·lectual de les fonts consultades i continguts emprats.	A.12.1. Propietat intel·lectual. A.12.2. Respecte per les fonts utilitzades. Identificació de les fonts. A.12.3. Ús legal i ètic. Permisos.
A13	Eines analògiques i digitals bàsiques per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i	A.13.1. Eines analògiques per a la comprensió i producció. Llibres, quaderns i diccionaris. A.13.2. Eines digitals per a la comprensió i producció. Processadors de textos, programes de presentació, aplicacions per crear vídeos o gravacions d'àudio, i diccionaris en línia. A.13.3. Plataformes virtuals d'interacció i col·laboració. Plataformes educatives.

	multimodal; i plataformes virtuals d'interacció, cooperació i col·laboració educativa.	A.13.4. Eines de col·laboració per realitzar videoconferències i col·laborar en projectes.
Codi	**B. Plurilingüisme**	
B1	Estratègies i tècniques de compensació de les manques comunicatives per respondre a una necessitat elemental, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües del repertori lingüístic propi.	B.1.1. Estratègies per superar les dificultats de comunicació. Utilització de gestos i expressions. Ús de paraules o frases senzilles: expressions bàsiques per fer-se entendre amb paraules simples. B.1.2. Tècniques per compensar la manca de vocabulari. Descripció amb altres paraules. Sol·licitud d'ajuda o aclariments. Exemple: Could you say it slower? o What does that mean?. Ús d'altres llengües del repertori.
B2	Estratègies bàsiques d'ús comú per identificar, retenir, recuperar i utilitzar unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic propi.	B.2.1. Estratègies per identificar i retenir unitats lingüístiques. B.2.2. Comparació paraules i estructures. Identificar paraules similars entre llengües (falsos amics o paraules similars). Exemple: Important. B.2.3. Agrupació de paraules per temes. Exemple: agrupar paraules sobre la família (mother, father, brother). B.2.4. Estratègies per recuperar i utilitzar unitats lingüístiques. B.2.5. Ús de paraules conegudes de la pròpia llengua similars a les de la llengua estrangera. Exemple: Si no recordes la paraula apple en anglès, pots dir a red or green fruit. B.2.6. Memorització de frases comunes per utilitzar-les ràpidament en situacions habituals. Exemple: How are you? o What's your name? B.2.7. Estratègies de comparació entre llengües. B.2.8. Identificació de diferències gramaticals. Observació i adaptació de les variacions de les estructures gramaticals entre llengües per evitar errors. Exemple: I am going vs Estic anant. B.2.9. Usos de l'analogia: Comparar elements similars entre llengües per transferir coneixements.

B3	Iniciació a estratègies i eines bàsiques d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives.	B.3.1. Estratègies d'autoavaluació com la reflexió personal i l'ús de rúbriques per valorar el propi treball. B.3.2. Estratègies de coavaluació (cooperatives), com l'avaluació entre companys i la retroalimentació en grup, entre d'altres. B.3.3. Eines analògiques com els fulls de seguiments i les díades d'autoavaluació. B.3.4. Eines digitals com les plataformes d'autoavaluació. B.3.5. Eines de coavaluació en línia.
B4	Lèxic i expressions elementals per comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge (metallenguatge).	B.4.1. Lèxic sobre la comunicació en anglès: comunicació, missatge, emissor i receptor. B.4.2. Lèxic sobre la llengua: llengua, paraula i oració. B.4.3. Lèxic sobre l'aprenentatge de l'anglès: aprenentatge, estudiar, examen i metallenguatge.
Codi	**C. Interculturalitat**	
C1	La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a mitjà per conèixer cultures i maneres de vida diferents.	C.1.1. Llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països. C.1.2. Expressió en una altra llengua ajudant a compartir idees i opinions. C.1.3. Llengua estrangera com a mitjà per conèixer cultures; tradicions, menjars, festes i costums d'altres països. Comunicació intercultural. C.1.4. La Llengua estrangera com a mitjà per conèixer estils de vida diferents, viatjar, viure o treballar en altres països. C.1.5. Intercanvi d'idees sobre la vida quotidiana.
C2	Interès en la participació en intercanvis comunicatius planificats, a través de diferents mitjans, amb estudiants de la llengua estrangera.	C.2.1. Participació en intercanvis comunicatius, per exemple amb estudiants. C.2.2. Mitjans per participar en els intercanvis, com els mitjans digitals (videotrucades, xats o plataformes d'aprenentatge) i els intercanvis presencials. C.2.3. Beneficis de participar en intercanvis comunicatius, com la millora de les habilitats lingüístiques i l'aprenentatge de noves perspectives.

C3	Aspectes socioculturals i sociolingüístics més significatius relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals bàsiques en països on es parla la llengua estrangera.	C.3.1. Costums en països de llengua estrangera. Festes i celebracions com, per exemple, el Dia d'Acció de Gràcies als Estats Units o el Nadal a Anglaterra. C.3.2. Plats típics que formen part de la cultura. C.3.3. Vida quotidiana. Horaris i rutines, incloent les diferències entre països. Transport i viatges. C.3.4. Relacions interpersonals bàsiques. Comunicació formal i informal. Maneres de saludar. C.3.5. Sociolingüística: ús de la llengua en diferents contextos socials. C.3.6. Accents i varietats dialectals com l'anglès britànic, l'anglès americà o l'anglès australià.
C4	Estratègies bàsiques d'ús comú per entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, a partir de valors ecosocials i democràtics.	C.4.1. Diversitat lingüística. Respecte per les llengües. C.4.2. Diversitat cultural. Respecte per les cultures. Valoració de tradicions i costums. C.4.3. Diversitat artística. Valoració de l'art de diferents llocs. C.4.4. Valors ecosocials i democràtics. Respecte pel medi ambient i les cultures.
C5	Estratègies bàsiques d'ús comú de detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.	C.5.1. Identificació d'estereotips: Reconèixer paraules o frases que reforcen idees falses o generalitzades sobre grups de persones. C.5.2. Identificació del llenguatge ofensiu, del llenguatge verbal i no verbal discriminatori i del llenguatge corporal, incloent moviments corporals que poden transmetre rebuig o superioritat.

Taula 3. Sabers bàsics de la matèria de Llengua estrangera relacionades amb els criteris d'avaluació de 4t d'EP

L'avaluació de la llengua estrangera

El Reial decret 157/2022, d'1 de març, i el reial decret 217/2022, de 29 de març, recullen el currículum de l'àrea i la matèria de Llengua estrangera (LE) respectivament, i es basen en les competències específiques en el Pla descriptiu del Marc Comú Europeu de Referència per a les llengües (MCER) per a la competència lingüística[1].

Domini global de la llengua

Imatge 1. Font: (Ministerio de Educación y Formación Profesional, enero de 2023).

Equivalències

Competències específiques en el reial decret 157/2022, d'1 de març i el reial decret 217/2022. de 29 de març	Equivalències en la descripció del domini global de la llengua (MCER)
Competència específica 1	Activitat comunicativa de comprensió
Competència específica 2	Activitat comunicativa d'expressió
Competència específica 3	Activitat comunicativa d'interacció
Competència específica 4	Activitat comunicativa de mediació
Competència específica 5	Plurilingüisme
Competència específica 6	Interculturalitat

Taula 4. Equivalència entre les competències específiques de l'àrea i la matèria de LE en els Reials decrets i la descripció del domini global de la llengua en el MCER.

[1] Font: adaptat de Council of Europe (2020). Common European Framework of Reference Languages: Learning, teaching, assessment – Companion Volume, © Council of Europe, Strasbourg, pàg. 32.

El MCER canvia el model tradicional de les quatre destreses, no basat en el propòsit o les macrofuncions i, per tant, cada vegada menys adequat a l'hora d'abordar la comunicació. Aquest gir de plantejament està justificat en el fet que a la vida real es contemplen tant la interacció com la construcció de significat, activitats comunicatives de llengua que inclou el currículum. No obstant això, amb la finalitat d'adaptar-la a les necessitats pràctiques i logístiques de la prova, l'avaluació en aquest Marc s'organitza per destreses (comprensió lectora, comprensió oral i expressió escrita).

El currículum de 4t d'EP està orientat a la consecució de la competència plurilingüe en diverses llengües, que implica l'ús, com a mínim, d'una LE. El plurilingüisme inclou tant la dimensió comunicativa de la llengua com els aspectes històrics i interculturals, en sintonia amb els valors democràtics. Tot plegat s'engloba dins dels anomenats «sabers bàsics», que sorgeixen de les competències generals ja presents en l'edició de 2001 del MCER[2], i que es componen de:

- coneixement declaratiu (saber): el coneixement del món, el coneixement sociocultural i la consciència intercultural;
- les destreses i habilitats (saber fer): les destreses i habilitats pràctiques, així com les destreses i habilitats interculturals;
- la competència existencial (saber ser), relacionada amb les actituds,
- la capacitat d'aprendre (saber aprendre).

Aquests sabers bàsics són necessaris per adquirir les competències específiques i permeten l'avaluació a través dels criteris. Estan estructurats en tres blocs diferenciats:

1. Bloc de «Comunicació»: sabers que s'han de mobilitzar per desenvolupar les activitats comunicatives de la llengua, incloses la cerca guiada d'informació.
2. Bloc de «Plurilingüisme»: sabers relacionats amb la capacitat de reflexionar sobre el funcionament de les llengües amb la finalitat de contribuir a l'aprenentatge de la LE i a la millora de les llengües que conformen el repertori lingüístic de l'alumnat.
3. Bloc d'«Interculturalitat»: sabers entorn de les cultures vehiculades a través de la LE i la valoració com a oportunitat d'enriquiment i desenvolupament d'actituds d'interès per conèixer i comprendre altres llengües, varietats lingüístiques i cultures.

[2] © 2002 Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, Subdirecció General de Cooperació Internacional, per a l'edició impresa en espanyol.

Criteris d'avaluació de la llengua estrangera

Els criteris d'avaluació determinen en quina mesura s'han adquirit les sis competències específiques que hi estan vinculades. L'anivellament està basat en el MCER, tot i que se n'adeqüen la maduresa i el desenvolupament psicoevolutiu de l'alumnat en aquesta etapa. Aquest Marc s'enfoca des del plantejament curricular i té en compte aquest curs d'ensenyament bàsic. Té com a objectiu dissenyar l'avaluació de la meitat d'etapa. Com que el currículum té un plantejament competencial, cal precisar de quina manera els elements exposats anteriorment poden integrar-se en aquestes avaluacions.

Contextos d'ús de la llengua

S'espera que l'alumnat mobilitzi els sabers bàsics cap a les situacions comunicatives pròpies dels àmbits **personal**, **social** i **educatiu**, a partir de textos sobre temes quotidians i de rellevància per a l'alumnat. Els textos de nivells de competència més baixos relacionats amb l'àmbit persona, i les situacions han estat seleccionades curosament per evitar temes que no s'entengui per motius d'edat.

L'avaluació de les actituds

Les indicacions entorn de l'avaluació de les actituds vertebren tots els elements curriculars. Les actituds també estan incloses dins de la competència existencial (dins del bloc de les competències generals). Considerem, doncs, que poden avaluar-se dia a dia dins de l'aula. Tanmateix, no és possible objectivar les actituds en una prova diagnòstica externa com la que s'aborda en aquest Marc realitzada només en un dia amb un instrument d'avaluació que consisteix en ítems concrets. Entenem, doncs, que l'«actitud» en aquesta prova es pot valorar en el conjunt dels processos procedimentals, sobretot en activitats de llengua d'expressió (per exemple, a l'hora de produir i coproduir textos i fer ús de les competències sociolingüístiques i pragmàtiques).

Processos cognitius involucrats en les activitats de comprensió

Per a les activitats de comprensió s'han descrit processos cognitius bàsics en els quals se centra l'avaluació. Es conceben com a operacions intel·lectuals que l'alumnat activa davant d'un estímul proporcionat que provoca accions encaminades a una finalitat comuna: resoldre una tasca contextualitzada. Aquests processos s'han obtingut a partir de l'examen de les competències específiques. A la taula següent s'identifiquen de menor a major complexitat, juntament amb les accions associades.

Àrea de la comprensió	
Processos cognitius	**Accions associades als processos cognitius**
Localitzar i obtenir informació	Localitzar Reconèixer Identificar
Realitzar inferències directes	Seleccionar Relacionar Inferir
Integrar i interpretar idees i informacions	Contrastar Deduir Interpretar
Reflexionar i valorar continguts i informacions	Avaluar Valorar Reflexionar

Taula 5. Processos cognitius i accions que s'hi relacionen.

Amb la finalitat de precisar en quines accions concretes es poden observar aquests processos cognitius, a la Taula 5 s'ofereix una descripció que pot ajudar a comprendre què esperem que l'alumnat faci en cada nivell cognitiu en resoldre la tasca que se li proposa, a través de l'estímul i els ítems.

Processos cognitius	Descripció
Localitzar i obtenir informació	• Reconèixer conceptes o definicions explícites a partir d'una informació donada per obtenir una o més dades concretes. • Localitzar idees manifestes diferents en el text, relatives als elements que en formen part (espai, temps, personatges, accions, ambients, descripcions...) • Identificar dades d'un gràfic, taula o mapa que aparegui de manera independent, o bé combinats amb un missatge verbal, o reconèixer el caràcter discriminatori que apareix de manera expressa en un text.
Realitzar inferències directes	• Fer inferències directes d'informacions senzilles, comprenent, seleccionant o relacionant dues o més idees, o fragments d'informació, a partir de les dades que conté el text de manera explícita. les inferències en aquest nivell parteixen de l'establiment dels vincles de diversos àmbits, com ara les relacions de causalitat, els motius e comportament d'un o diversos personatges, o les relacions entre ells. En un text dinàmic, l'alumnat pot inferir quin enllaç o web és correcte per aconseguir una finalitat.
Integrar i interpretar idees i informacions	• Extreure informació implícita del text mitjançant deduccions, sigui en relació amb la finalitat o amb les idees principals o secundàries. • Interpretar text des d'un punt de vista metalingüístic. interpretar el llenguatge figurat. Els aspectes verbals i no verbals dels textos i la informació i dades rellevants completen aquest nivell de processos cognitius.
Reflexionar i valorar continguts i informacions	• Avaluar una situació o fet, recorrent als coneixements, idees, experiències o actituds generades des del mateix marc de referència conceptual, amb la finalitat de donar una opinió o establir un judici. • Valorar les qüestions relacionats amb el llenguatge figurat, la idoneïtat de components del text, com ara el títol, o la capacitat de persuasió d'un argument. • Reflexiona sobre diversos aspectes del llenguatge i dels textos; sobre qüestions vinculades amb les actituds (ús discriminatori i d'abús de poder del llenguatge, perspectiva de gènere, ciutadania global o interculturalitat).

Taula 6. Descripció dels processos cognitius.

Per a cadascun dels processos s'han redactat indicadors d'assoliment. Aquests són la concreció del procés cognitiu, vinculat a una acció contextualitzada, que permet l'avaluació de la competència.

Processos cognitius	Indicadors d'assoliment	
Localitzar i obtenir informació	1.1.	**Reconeix** el tema d'un text amb suport visual.
	1.2.	**Reconeix** la idea principal d'un text amb suport visual.
	1.3.	**Reconeix** l'estructura d'un text (parts, seqüència) amb suport visual.
	1.4.	**Localitza** idees concretes o informació específica d'un text.
	1.5.	**Identifica** l'entorn (temps i lloc) on se situa el text.
	1.6.	**Reconeix** paraules, enunciats o textos des d'un punt de vista lingüístic.
	1.7.	**Reconeix** models contextuals.
	1.8.	**Reconeix** gèneres discursius.
	1.9.	**Identifica** patrons sonors, accentuals i d'entonació.
	1.10	**Identifica** patrons elementals culturals propis de la llengua estrangera.
	1.11	**Reconeix** les parts fonamentals del text.
Realitzar inferències directes	2.1.	**Selecciona** el patró contextual comunicatiu que comporta el text.
	2.2.	**Relaciona** el contingut del text amb la temàtica proposada.
	2.3.	**Infereix** aspectes socioculturals més significatius relatius als costums i vida quotidiana de països on es xerra la llengua estrangera.
	2.4.	**Infereix** lèxic.
	2.5.	**Infereix** informació bàsica sobre aspectes socioculturals.
	2.6.	**Selecciona** un lèxic habitual sobre temes propers a l'experiència de l'alumne.
Integrar i interpretar idees i informacions	3.1.	**Dedueix** la funció comunicativa adequada a l'àmbit i context.
	3.2.	**Dedueix** la finalitat del text.
	3.3.	**Dedueix** significats de termes o expressions desconegudes a partir del context.
	3.4.	**Interpreta** dades i informació rellevant del text.
	3.5.	**Dedueix** possibles alternatives a les accions dels personatges.
	3.6.	**Interpreta** conceptes o textos breus en situacions d'atenció a la diversitat.
	3.7.	**Contrasta** similituds entre llengües.
	3.8.	**Contrasta** diferències entre llengües.
	3.9	**Dedueix** la idea principal.
	3.10	**Dedueix** les idees secundàries.
	3.11	**Reorganitza** les idees i informacions contingudes en un text.
	3.12	**Distingeix** entre fets reals i fantàstics.
Reflexionar i valorar continguts i informacions	4.1.	**Valora** la diversitat lingüística, cultural i artística com a font d'enriquiment.
	4.2.	**Valora** l'adequació del títol d'acord amb la idea principal.
	4.3.	**Reflexiona** si els fets descrits poden ocórrer a la realitat.

Taula 7. Processos cognitius relacionats amb els indicadors d'assoliment**.**

Tipus d'ítems

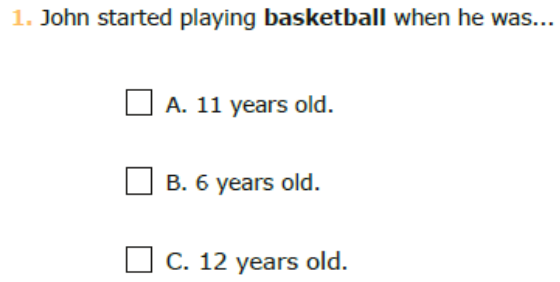
Per dur a terme aquesta avaluació s'ha d'emprar proves en les quals es combinin diferents formats d'ítems per configurar les unitats d'avaluació. Es tracta de proves constituïdes a partir de casos que serveixen com a base per a la interrogació i que, en la mesura del possible, remeten a situacions similars a les quals l'alumnat pot trobar en la seva vida personal o social.

A cada unitat d'avaluació es presenta una situació o cas mitjançant un estímul a partir del qual es planteja un conjunt de qüestions que s'enquadren en algun dels següents formats:

1. Ítems de resposta tancada

Els ítems de resposta tancada són aquells que no requereixen una elaboració o construcció per part de la persona que du a terme la prova, sinó que solament precisen que aquesta seleccioni una opció d'entre diverses ofertes, relacioni diferents possibilitats, ordeni certes opcions, etc. Per la seva alta objectivitat en la codificació, aquests ítems són els més emprats en les proves d'avaluació externa si bé, per si sols, no poden avaluar certs processos cognitius, per la qual cosa s'ha de buscar una presència equilibrada dels diferents tipus d'ítems en les proves de nivell competencial. En general, les respostes a aquests ítems es consideraran solament com a correctes o incorrectes, encara que també és possible contemplar, en una escala de resposta graduada, opcions de resposta parcialment correcta. Aquesta tipologia d'ítem es desglossa en la classificació següent.

i. **D'opció múltiple**: es presenta un enunciat amb diverses alternatives de les quals només una és correcta.

Imatge 2. Exemple d'ítem de resposta tancada d'opció múltiple.
Font: prova de comunicació lingüística en llengua anglesa de l'avaluació diagnòstica de 4t d'EP (IAQSE 2024-2025).

ii. **D'opció múltiple complexa**: poden tenir els plantejaments següents:

a) conjunt d'afirmacions amb **resposta dicotòmica**, és a dir, a cadascuna de les quals ha de respondre's triant entre dues alternatives: vertader/fals, sí/no, causa/conseqüència, etc. És important que cadascuna de les afirmacions plantejades necessiti, per a la seva resolució, un raonament independent del requerit per a les altres, ja que d'una altra manera les respostes estarien relacionades entre si.

25. Say if these sentences are **true** (T) or **false** (F). Mark with an **X**.

Sam is going to the adoption center...

	T	F
to buy a cat.		
with his mum.		
to adopt a pet.		

Imatge 3. Exemple d'ítem de resposta tancada d'opció múltiple complexa amb resposta dicotòmica.
Font: prova de comunicació lingüística en llengua anglesa de l'avaluació diagnòstica de 4t d'EP (IAQSE 2024-2025).

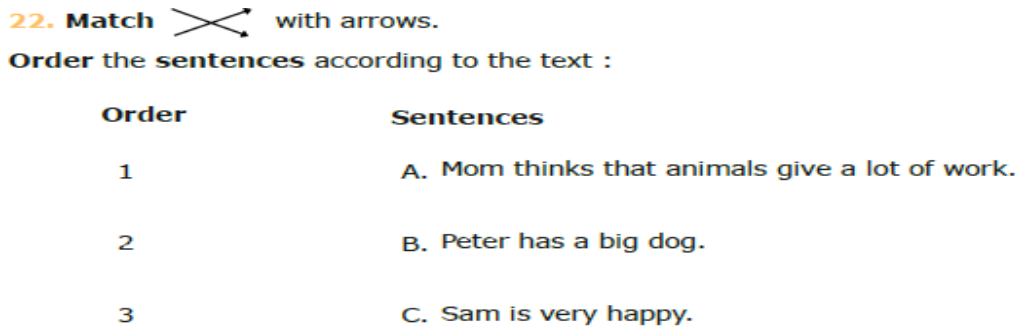
b) conjunt d'afirmacions, cadascuna d'elles **d'elecció múltiple** amb respostes **no dicotòmiques.**

Imatge 4. Exemple d'ítem de resposta tancada d'opció múltiple complexa amb resposta no dicotòmica.
Font: prova pilot de l'Avaluació General del Sistema de 6è d'EP, Competència lingüística en llengua catalana, Instituto Nacional de Evaluación Educativa (INEE), 2023.

c) **d'opció múltiple** amb diverses opcions correctes. Són ítems amb la mateixa estructura que les preguntes d'opció múltiple en els quals diverses de les opcions presentades són correctes.

iii. **D'aparellament o relació:** en aquests ítems l'alumne o alumna avaluat o avaluada ha d'aparellar els elements presentats en dos o més conjunts d'informació segons la relació existent entre ells. També es classificarien dins d'aquest tipus de preguntes aquelles consistents a emplenar buits sempre que es proporcioni un llistat de termes o elements entre els quals calgui seleccionar. Per relacionar els diferents elements es poden usar fletxes, nombres, lletres, etc.

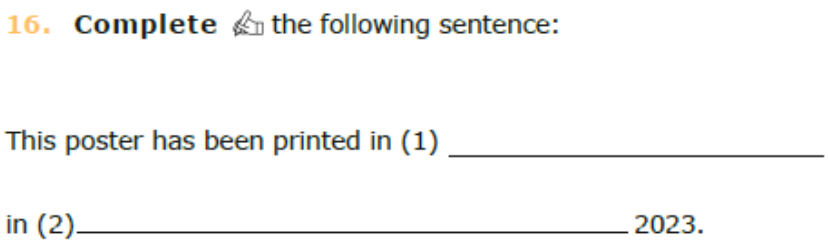
Imatge 5. Exemple d'ítem de resposta tancada aparellament o relació.
Font: : prova de comunicació lingüística en llengua anglesa de l'avaluació diagnòstica de 4t d'EP (IAQSE 2024-2025)

2. Ítems de resposta semiconstruïda

Exigeixen el desenvolupament de procediments i l'obtenció de resultats, és a dir, l'elaboració d'una resposta per part de la persona avaluada. En general, sol·liciten una breu construcció, per exemple, un nombre que doni resposta a un problema matemàtic o una paraula que completi una frase, o bé que la persona avaluada respongui a alguna qüestió recordant algun coneixement adquirit. Es classificaran en aquesta categoria les preguntes sempre que no es proporcioni un llistat de possibles respostes. Es poden establir diferents nivells de correcció en la resposta. Presenten la classificació següent.

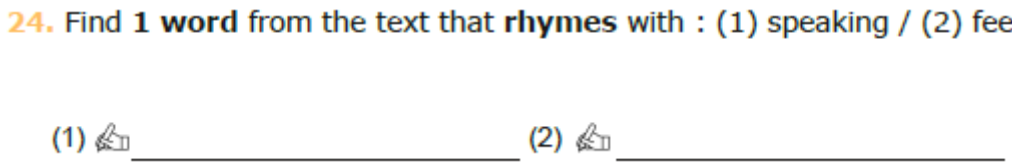
I. **Semiconstruïda amb resposta única inequívoca**: la persona avaluada ha d'emplenar un o diversos espais en blanc (*gaps*, segons l'expressió anglesa) amb la informació disponible al mateix enunciat o en algun estímul al qual s'associï. Ha d'assenyalar-se que, encara que en principi, en redactar la pregunta, pugui pensar-se que la resposta és única, en els estudis pilot sol comprovar-se que hi ha moltes formes d'expressar aquesta resposta. Per això, a la fitxa de codificació ha de tenir-se en compte l'indicador d'assoliment que l'ítem persegueix avaluar; en general no es penalitzarà per faltes d'ortografia, lletra poc clara, escriptura en majúscules o minúscules o amb xifres o lletres, per exemple. Si alguna d'aquestes circumstàncies es valora negativament s'haurà d'indicar clarament a l'enunciat el que es pretén que la persona avaluada faci, amb indicacions del tipus: «escriu amb xifres». També, pot

incloure's un exemple orientatiu que guiï a la persona avaluada en el format de resposta que es persegueix.

Imatge 6. Exemple d'ítem de resposta semiconstruïda amb resposta única inequívoca.
Font: prova de comunicació lingüística en llengua anglesa de l'avaluació diagnòstica de 4t d'EP (IAQSE 2023-2024).

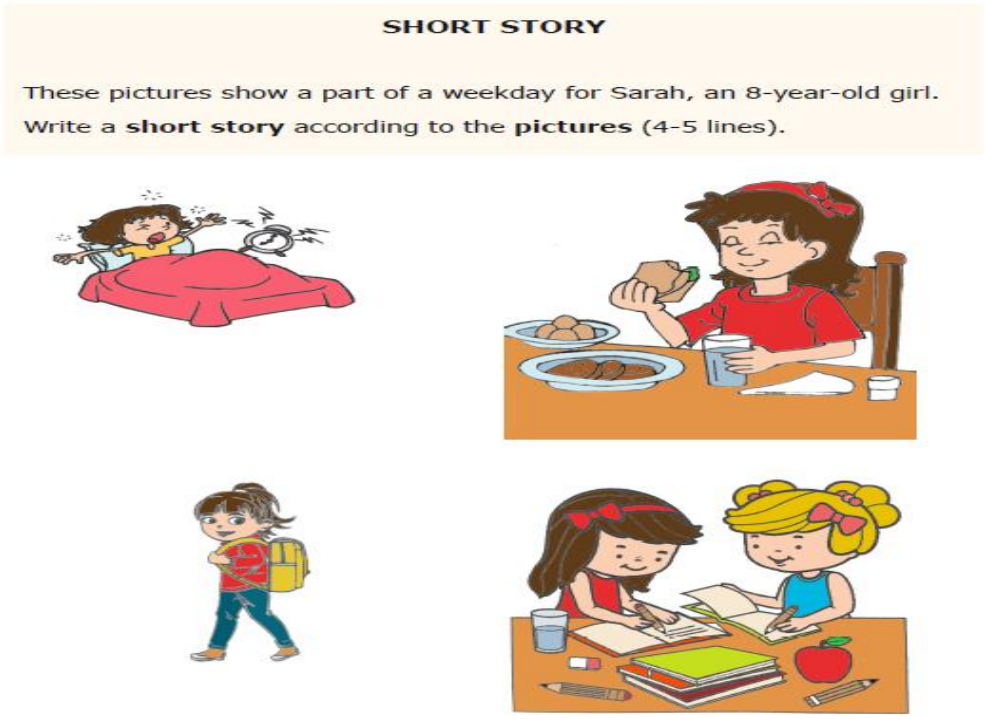
II. **Resposta semiconstruïda amb diverses respostes possibles**: en aquest tipus de preguntes hi ha nombroses possibilitats de resposta, totes correctes, i que no només es diferencien en la manera de registrar-les (majúscules o minúscules, xifres o lletres...). Per exemple, s'inclourien en aquest grup de preguntes les que demanen que s'indiquin dos adjectius que apareixen en un text (si n'hi figuren més de dos) o que se citin dues obres d'un autor, per exemple.

Imatge 7. Exemple d'ítem de resposta semiconstruïda amb resposta única inequívoca.
Font: prova de comunicació lingüística en llengua anglesa de l' avaluació diagnòstica de 4t d'EP (IAQSE 2024-2025).

3.Resposta oberta o construïda: exigeixen construcció per part de la persona avaluada i, per tant, necessiten un corrector o correctora que revisi el procediment dut a terme per aconseguir la resposta, compari aquest procés amb els exemples recollits en la guia de codificació i decideixi quina codificació li correspon. Aquest tipus de preguntes resulta particularment important per valorar el procés de reflexió de l'alumnat. Dins d'aquest tipus s'engloben les produccions escrites o les respostes que exigeixen el desenvolupament de procediments i l'obtenció de resultats, entre altres. S'inclouen també entre els ítems de resposta construïda aquells en els quals existeix la necessitat d'aconseguir un resultat únic, encara que per arribar a aquest puguin descriure's diferents procediments o mètodes. Aquest seria el cas, per exemple, d'un problema de matemàtiques en el qual puguin dur-se a terme diferents procediments per obtenir un mateix resultat. Quan es codifiquen aquest tipus de preguntes han de valorar-se, per tant, procediment i

resultat, la qual cosa possibilita l'establiment de diferents nivells de correcció en la resposta, en funció del grau de desenvolupament competencial evidenciat.

Imatge 8. Exemple d'ítem de resposta oberta o construïda.
Font : prova de comunicació lingüística en llengua anglesa de l'avaluació diagnòstica de 4t d'EP (IAQSE 2024-2025).

L'experiència d'avaluació, tant en l'àmbit nacional com en l'internacional, fa aconsellable que les proves presentin ítems de diversos tipus, combinant els de resposta tancada amb els de resposta oberta i semiconstruïda. Per tant, a manera orientativa, es proposa que l'avaluació de cada competència els percentatges de cada tipus de preguntes s'ajustin aproximadament a la distribució següent:

- 40 % (com a mínim) de preguntes tancades o semiconstruïdes (els 4 formats) i
- 10 % (com a mínim) de preguntes obertes.

Quant al nombre d'ítems proposats, en general els ítems han d'anar agrupats en unitats d'avaluació, amb un estímul i diversos ítems associats que en depenguin, encara que independents entre si. Excepcionalment, també poden proposar-se ítems que no s'agrupin en unitats. Per a l'avaluació de les competències específiques de cada àrea o matèria el nombre d'unitats d'avaluació i d'ítems s'ha d'ajustar al temps previst per a la prova. El nombre d'ítems que contingui la prova ha de ser suficient per mesurar diferents nivells de desenvolupament competencial de l'alumnat.

Propietats textuals en les activitats d'expressió i interacció

Si bé les activitats de comprensió es relacionen amb uns processos cognitius concrets, aquest Marc aborda de manera diferent el procediment per avaluar les activitats comunicatives d'expressió i interacció.

Així doncs, l'avaluació d'aquestes activitats no s'organitza entorn de processos cognitius (que ja es pressuposen a les activitats d'expressió), sinó que s'avalua el producte final amb les **propietats textuals**. Les preguntes s'han de formular de manera oberta per recollir l'expressió de l'alumnat, a qui se li ha de plantejar estímuls guiats que s'ajustin als contextos de cada nivell. D'aquesta manera, la tria dels estímuls condiciona la dificultat de la prova. Tot plegat estructura el caràcter competencial de l'avaluació.

La interacció es relaciona amb l'expressió oral, destresa que no avaluem en aquesta avaluació diagnòstica.

Destreses

És habitual que, per mesurar la competència lingüística de l'alumnat, es tinguin en compte quatre destreses: comprensió i expressió en la seva manifestació oral i escrita. En aquest Marc en contemplem les següents:

Àrea de la comprensió	Àrea de l'expressió
Oral	**Escrita**
Escrita	

Taula 8. Destreses avaluades.

En les proves dissenyades per a educació primària els estímuls i els ítems han de tenir un fort component de guia per a l'alumnat (instruccions específiques per resoldre una tasca, consells de redacció, recordatoris d'ortografia, aclariments de termes, exemples, etc.).

Aquestes destreses han d'acotar els àmbits de producció i recepció que són d'objecte d'avaluació.

Avaluació de les propietats textuals en les escales de l'expressió

A continuació presentem els elements que s'han tingut en compte a l'hora d'elaborar la rúbrica que avalua l'expressió escrita:

1. **Competència lingüística**: fa referència a la correcció lingüística quant a:

   1.1. Gramàtica
   1.2. Lèxic
   1.3. Ortografia
   1.4. Puntuació i estructura del text

2. **Competència sociolingüística**: fa referència a l'adequació entesa com:

   2.1. L' adaptació del text al context en el que es produeix , de forma que sigui apropiat a la seva finalitat i a la situació comunicativa. La quantitat d' informació aportada en funció del que se sol·licita a l'alumnat.

3. **Competència pragmàtica**: fa referència a:

   3.1. Coherència i cohesió: la primera fa referència a una unitat temàtica, la pertinença, l'absència de repeticions innecessàries, l'ordre, la progressió d'idees i la capacitat de l'alumne per usar nexes senzills.

   3.2. Coherència i cohesió: la segona fa referència a la morfosintaxi.

4. **Presentació**: fa referència a:

   4.1. Netedat i format

   4.2. Cal·ligrafia

Aquests elements configuren la rúbrica que presentem a continuació, que s'haurà de precisar d'acord amb el nivell i l'estímul proposat.

Rúbrica per avaluar l'expressió escrita

Competència lingüística			
Indicador	**Codi**		
	0	**1**	2
Gramàtica	La gramàtica és deficient i fa el text incomprensible.	La gramàtica és comprensible, encara que pot haver-hi interferències.	Utilitza la gramàtica apropiada, encara que pot haver-hi alguna interferència.

Lèxic	La codificació del lèxic és deficient i hi ha moltes invencions i calcs.	El lèxic és comprensible, encara que pot haver-hi diverses interferències.	Utilitza el lèxic apropiat, encara que pot haver-hi alguna interferència.
Ortografia	Comet més de 5 faltes ortogràfiques bàsiques, incloent-hi l'ús de majúscules.	Comet com a màxim 5 faltes ortogràfiques bàsiques incloent-hi l'ús de majúscules.	No comet faltes ortogràfiques.
Puntuació i estructura del text: marges, paràgrafs, espais i tipus de text.	Comet més de 5 faltes de puntuació bàsiques (punts finals, comes enumeratives, etc.). No es respecta l'estructura del text.	Comet com a màxim 5 faltes en els signes de puntuació. Respecta parcialment l'estructura.	Utilitza correctament els signes de puntuació. Es respecta l'estructura.
Competència sociolingüística			
Indicador	**Codi**		
	0	**1**	2
Adaptació i quantitat	L'alumne pràcticament no utilitza expressions que s'adaptin a la pregunta. La quantitat d'informació aportada és insuficient.	L'expressió està adaptada parcialment. Aporta una quantitat d'informació suficient, encara que a vegades pot oblidar qualque detall.	L'expressió està adaptada a una pregunta. Aporta una quantitat d'informació suficient.
Competència pragmàtica			
Indicador: Coherència i cohesió	**Codi**		
	0	**1**	2
Ordre i organització en l'exposició d'idees amb marcadors del discurs	S´expressa de forma desordenada i confusa. No utilitza conjuncions.	Parteix de la informació, s'expressa de forma desordenada, però s'entén el sentit global. És capaç d'utilitzar alguna conjunció.	S'expressa de forma ordenada i clara. Utilitza un ventall de nexes molt senzills.
Morfosintaxi	Respon amb unitats que no tenen un sentit complet.	Respon generalment a nivell de paraula o sintagma, però pot ser que també produeixi a major nivell proposicional.	Respon a nivell de paraula, sintagma o major nivell proposicional.
Presentació			
Indicador	**Codi**		
	0	**1**	
Netedat i format	Ratlla el text. No respecta el format de la tasca (pautes, línies o marges).	La presentació és neta. Respecta el format de la tasca.	
Cal·ligrafia	La cal·ligrafia és il·legible o dificulta en gran mesura la lectura del text.	La cal·ligrafia és adequada i permet llegir el text sense dificultats.	

Taula 9. Rúbrica d'avaluació de l'expressió escrita.

Consideracions sobre la rúbrica d'expressió escrita

Com s'ha indicat ja en aquest document, l'elecció dels estímuls condicionarà la dificultat de la prova, per tant, la presentació de l'estímul ha d'estar pautada d'acord amb el curs que avaluem i presentar estructures ja formulades i suport visual per a l'expressió escrita si és necessari.

Quan l'alumnat usi **paraules soltes** en una altra llengua, per afavorir l'objectiu de comunicar-se, es pot tenir en compte com a ús d'una estratègia i no s'ha de penalitzar pel que fa al nombre de paraules.

Quan l'alumnat escrigui **unitats de sentit en una altra llengua**, aquestes no s'han de comptabilitzar. Es podrà considerar que manca competència lingüística per expressar-se en llengua estrangera i es corregiran només les frases que estiguin en aquesta llengua.

Si es presenta un model, quan hi hagi **frases completes copiades literalment** d'aquest model sense cap substitució sol·licitada, aquestes no es comptabilitzaran.

Matrius d'especificació

Les matrius d'especificació mostren els percentatges d'avaluació de les destreses.

Avaluació de les destreses CO, CE i EE			
	Oral	Escrita	Total
Comprensió	40 %	40 %	80 %
Expressió	---	20 %	20 %
Total	**40 %**	**60 %**	**100 %**

Taula 10. Avaluació de les tres destreses.

Processos cognitius. Comprensió oral

Localitzar i obtenir informació	Realitzar inferències directes	Integrar i interpretar idees i informacions	Reflexionar i valorar continguts i informacions	Percentatge total de la prova
16 %	12%	10 %	2 %	40%

Taula 11. Avaluació dels processos cognitius de la comprensió oral.

Processos cognitius. Comprensió escrita

Localitzar i obtenir informació	Realitzar inferències directes	Integrar i interpretar idees i informacions	Reflexionar i valorar continguts i informacions	Percentatge total de la prova
16 %	12 %	10 %	2 %	40 %

Taula 12. Avaluació dels processos cognitius de la comprensió escrita.

Propietats textuals. Expressió escrita

Competència lingüística	Competència sociolingüística	Competència pragmàtica	Presentació	Percentatge total de la prova
7%	3%	5%	5%	20 %

Taula 13. Avaluació de les propietats textuals de l'expressió escrita.

L'adaptació dels percentatges proposats amb la distribució dels processos cognitius dona com a resultat la matriu d'ítems següent:

Ítems	Procés cognitiu	Accions	CO	%	CE	%
	Localitzar i obtenir informació	Localitzar	1	16,1 %	0	16,1 %
		Reconèixer	4		6	
		Identificar	4		3	
	Realitzar inferències directes	Seleccionar	1	12,5 %	3	12,5%
		Relacionar	1		1	
		Inferir	5		3	
	Integrar i interpretar idees i informacions	Contrastar	1	10,7 %	1	17,1 %
		Deduir	4		2	
		Interpretar	0		2	
		Reorganitzar	1		0	
		Distingir	0		1	
	Reflexionar i valorar continguts i informacions	Valorar	1	1,8 %	1	3,6 %
		Reflexionar	0		1	
	Total per dimensions		**23**	41,1 %	**24**	49,3 %
	Total ítems CO+CE		**47**			

Taula 14. Distribució percentual dels ítems d'acord amb els processos cognitius avaluats en les destreses de comprensió oral i comprensió escrita.

Ítems	Propietats textuals	EE	Percentatge
	Competència lingüística	4	7 %
	Competència sociolingüística	1	3 %
	Competència pragmàtica	2	5 %
	Presentació	2	5 %
	Total	**9**	**20 %**

Taula 15. Distribució percentual dels ítems d'acord amb els processos cognitius avaluats en la destresa de l'expressió escrita.

Exemples d'estímuls i d'ítems

L'avaluació educativa, quan es realitza a gran escala, i de manera externa, exigeix un disseny de proves complex, rigorós i, alhora, comú per a una població àmplia i heterogènia. A les propostes teòriques que es fan en aquest marc per a 4t d'EP i 2n d'ESO, cal afegir, a manera d'exemples, algunes concrecions d'estímuls, ítems i guies de codificació que il·lustrin aquestes propostes.

La confecció dels ítems ha de concretar-se en una tasca clara i senzilla, que l'alumnat pugui realitzar sense dificultats. L'elaboració dels ítems ha de tenir en compte les especificacions següents:

Codi d'ítem		
Tipus d'ítem (resposta)		
Estímul		
Model		
Procés cognitiu		
Indicador d'assoliment		
Descripció		
Situació d'aplicació		
Context		
Enunciat		
Imatge		
Resposta correcta		
Codificació de respostes	0	
	1	
	2	
Dificultat	1/2/3	

Taula 16. Graella d'especificació d'ítem.

Pel que fa als estímuls, s'han de contemplar estímuls que siguin motivadors i propers a l'alumnat, adequats des d'un punt de vista cultural i lingüístic, i que promoguin aspectes transversals i comuns en el nostre currículum, com l'alimentació saludable i la consciència ecològica.

A continuació proposem possibles textos per emprar com a estímuls:

Anuncis i algunes instruccions senzilles com regles escolars, anar d'una banda a una altra, entendre missatges en una estació de tramvia, WhatsApp, e-mail, missatges de

felicitacions, postals, diaris, revistes, guies de les botigues, informació d'un hotel, situacions familiars en anuncis senzills en situacions senzilles, en supermercats, amb hores assenyalades d'entrada i sortida, etc.

Estructura de les proves

L'aplicació d'aquest marc teòric a la realització de les proves diagnòstiques té com a resultat la proposta d'estructura composta per 4 models que integren una part comuna (audició i text) i una de pròpia (text i expressió escrita) amb els corresponents ítems distribuïts d'acord amb les matrius de l'apartat anterior (vegeu taules 13 i 14).

	Models												
Parts	Model 1		Núm.	Model 2		Núm.	Model 3		Núm.	Model 4		Núm.	
	CO Listening 1	PC	4	CO Listening 1	PC	4	CO Listening 1	PC	4	CO Listening 1	PC	4	CO
		PE M1	2		PE M2	2		PE M3	2		PE M4	2	
	CO Listening 2	PC	5	CO Listening 2	PC	5	CO Listening 2	PC	5	CO Listening 2	PC	5	
		PE M1/M2	3		PE M1/M2	3		PE M3/M4	3		PE M3/M4	3	
	CE Reading 1	PC	8	CE Reading 1	PC	8	CE Reading 1	PC	8	CE Reading 1	PC	8	
	CE Reading 2	PE M1	4	CE Reading 3	PE M2	4	CE Reading 4	PE M3	4	CE Reading 5	PE M4	4	CE
	EE Writing 1	PC	9	EE Writing 1	PC	9	EE Writing 1	PC	9	EE Writing 1	PC	9	EE
	ítems per model		35			35			35			35	
ítems TOTAL PROVA			56										

Taula 17. Estructura de les proves.

Índex d'il·lustracions

Imatge 1. Font: (Ministerio de Educación y Formación Profesional, enero de 2023).... 16
Imatge 2. Exemple d'ítem de resposta tancada d'opció múltiple. 22
Imatge 3. Exemple d'ítem de resposta tancada d'opció múltiple complexa amb resposta dicotòmica. 23
Imatge 4. Exemple d'ítem de resposta tancada d'opció múltiple complexa amb resposta no dicotòmica. 23
Imatge 5. Exemple d'ítem de resposta tancada aparellament o relació. 24
Imatge 6. Exemple d'ítem de resposta semiconstruïda amb resposta única inequívoca. 25
Imatge 7. Exemple d'ítem de resposta semiconstruïda amb resposta única inequívoca. 25
Imatge 8. Exemple d'ítem de resposta oberta o construïda. 26

Índex de taules

Taula 1. Elements curriculars..... 3
Taula 2. Competències específiques de l'assignatura de Llengua estrangera relacionades amb els criteris d'avaluació de 4t d'EP. 8
Taula 3. Sabers bàsics de la matèria de Llengua estrangera relacionades amb els criteris d'avaluació de 4t d'EP..... 15
Taula 4. Equivalència entre les competències específiques de l'àrea i la matèria de LE en els Reials decrets i la descripció del domini global de la llengua en el MCER. 16
Taula 5. Processos cognitius i accions que s'hi relacionen. 19
Taula 6. Descripció dels processos cognitius. 20
Taula 7. Processos cognitius relacionats amb els indicadors d'assoliment. 21
Taula 8. Destreses avaluades..... 27
Taula 9. Rúbrica d'avaluació de l'expressió escrita. 28
Taula 10. Avaluació de les tres destreses. 30
Taula 11. Avaluació dels processos cognitius de la comprensió oral. 30
Taula 12. Avaluació dels processos cognitius de la comprensió escrita. 31
Taula 13. Avaluació de les propietats textuals de l'expressió escrita. 31
Taula 14. Distribució percentual dels ítems d'acord amb els processos cognitius avaluats en les destreses de comprensió oral i comprensió escrita. 31
Taula 15. Distribució percentual dels ítems d'acord amb els processos cognitius avaluats en la destresa de l'expressió escrita. 31
Taula 16. Graella d'especificació d'ítem. 32
Taula 17. Estructura de les proves.....33

Bibliografia

Europe, C. o. (2020). *Common European Framework of Reference Languages: Learning, teaching, assessment.* Strasbourg: Council of Europe.

Govern de les Illes Balears. (2022). *Decret 31/2022. d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.* Palma: Govern de les Illes Balears.

Govern d'Espanya. (2020). *Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la quela es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.* Madrid: Govern d'Espanya.

Ministerio de Educación y Formación Profesional. (enero de 2023). *Propuesta del marco general para las Evaluaciones de diagnóstico.* Madrid: Ministerio de Educación y Formación Profesional.